

**A solo exhibition by
Maharshi Sanket**

Curated by Ashis Pahi

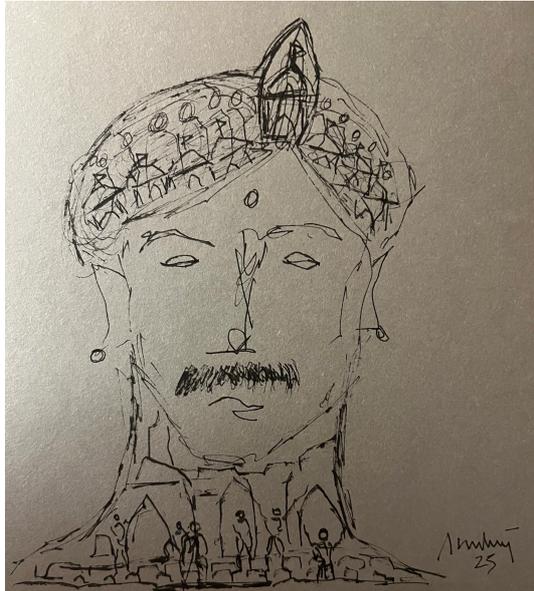
**23 Jan 2026 - 5 Feb
2026**

**KALANIRVANA
INTERNATIONAL ART
CENTER, BHUBANESWAR**

“In many ways, my education has been ‘on the road’. I have learnt by observing life around me, interacting with people, and exploring what interests me in my own way. Each experience gives birth to another and learning occurs while engaging in this pursuit. Reflecting and expressing myself through art helps me form and reform my perspectives. Experience helps me evolve.

‘Anubhav’ is a reflection of my experiences through art. Each piece of art narrates its own story. This isn’t an exhibition but a journey. And it will travel to different places. I have begun this journey in the city of Bhubaneswar, as this is where I was born.”

Maharshi Sanket

THE JOURNEY OF 'ANUBHAV'

'While aligning what one does with one's nature, the circumstances could likely prove to be rather chaotic, for it is in the chaos that the relentless spirit finds the condition to create a new reality for the soul. Life is transient so is reality. One reality can give birth to another. It is in this pursuit that one thrives.' This was an entry from my notebook in 2024.

Last year, I was in Delhi during the month of January to witness the Delhi election. Fate had other plans and soon I was catching up with a friend before heading on an unplanned trip to Amritsar. I was seeing my friend's pastel work on a small sketchbook that I had picked up while exploring art by visiting various galleries in Kolkata. I began scribbling on one of the pages of this sketchbook that I had gifted my friend. It was very relaxing to let my thoughts and emotions discover forms through lines. When I went back to my hotel room that night, I began scribbling on the hotel stationery. I spent three nights at the Golden Temple, retreating to my room only to freshen up and rest. As I soaked in the energy of the temple, I continued to scribble in a notebook I had bought. Something within me kept me going. The lines and forms I was scribbling began changing. And so was I.

I was back in Bangalore after briefly spending time in Jodhpur and was responding to a mail from a well-wisher. "Here is an entry from my notebook (it explains what I love doing the most) - 'The present moment is of importance to the one engaged in creating. The past holds little value and the future exists in imagination. Therefore, the most meaningful pursuit is to imagine the creation of the present while living in it.' I have decided to focus on creating and let everything else be secondary."

Scribbling lines was helping me observe my thoughts, emotions, and my actions while interacting with the world around me. The lines kept exploring new forms and changing. Life has no consistency and art reflects that in its purest form. As I scribbled every other day I began realising that time is fleeting and so is everything that comes with it. Most of our suffering as humans and as a society comes from holding on to life through greed, power, anger, guilt, happiness, sadness, and fear to name a few ways. I began to realise that our own suffering makes us oblivious to how the society we live in contributes to our lives. By contributing to society in our own ways we can help create purpose in our lives while holding ourselves to ethical standards of living. Gandhi believed that self-reform is the best form of politics. I experienced and understood why he believed that.

I began focusing on ways I could contribute to society and that led to experimenting with my ways of living. Inspired by Sikhism and Hinduism, I accepted the challenges that life had to offer while keeping my faith in nature and performing my duty. This led to a renewed sense of energy and helped me build resilience. I began enjoying dealing with challenges as it enhanced my creativity while also contributing to my evolution as a human being.

My convictions about and commitment to 'learning on the road' had been reaffirmed. I had coined this phrase to describe how the roads allow us to see reality as it is without filters. This phrase emerged while cycling from Bengaluru to Mumbai in 2018 as part of a campaign I had initiated to understand the issue of bullying and sexual abuse, initiating dialogue and conversations along the way.

In many ways, my education has been 'on the road'. I have learnt by observing life around me, interacting with people, and exploring what interests me in my own way. Each experience gives birth to another and learning occurs while engaging in this pursuit. Reflecting and expressing myself through art helps me form and reform my perspectives. Experience helps me evolve.

'Anubhav' is a reflection of my experiences through art. Each piece of art narrates its own story. This isn't an exhibition but a journey. And it will travel to different places. I have begun this journey in the city of Bhubaneswar as this is where I was born.

My Journey

My interest in art began being nurtured while playing with colours as a three-year-old. I have been expressing my thoughts and emotions through art since then. Art helps me engage with the world and find new perspectives. I began spending time with artists Shomi Banerjee, MG Doddamani, and Shan Re. In 2011, I exhibited my exploration of colours and ink as part of a group show at Shreen Malani's 'Renaissance Gallerie' in Cunningham Road, Bengaluru. In 2014, a solo show titled 'Melange' featured my exploration of human forms and faces, and architectural forms. This was held at Atta Galatta, Bengaluru.

In retrospect, art has been making me more sensitive to what's happening around me. My interest in social issues emerged through this sensitivity. I enjoy travelling, especially cycling because it helps me get a closer look at the lives of people around me. While experiencing and understanding the state of infrastructure for cyclists in my city, Bengaluru, I felt we needed better infrastructure, and civic participation could help with that. Getting shortlisted to become the Bicycle Mayor of Bengaluru in 2018 allowed me to meet other cyclists who shared this need and the enthusiasm for cycling.

Witnessing the effect of bullying at close quarters and reading about the numbing cases of sexual abuse that make headlines too often, I felt the need to understand the root causes behind these social issues. I also wanted to raise awareness about the effect of bullying and sexual abuse on young victims. I felt the need to understand the ground reality and initiated a campaign called 'Speak Out!' This involved cycling from Bengaluru to Mumbai while stopping at towns and cities, initiating dialogue and conversations along the way. This campaign was supported by creative individuals, social activists, bureaucrats, and NGO's along the way. Art was a significant part of this campaign as it broke the barriers of language and helped express thoughts and emotions freely. As a prelude to the 'cycle yatra', I exhibited my artwork during an interactive event held in Bengaluru as part of this campaign.

Out of curiosity, I began subscribing to newspapers and magazines of different editorial sensibilities. Wanting to bring diverse perspectives together, I set up 'TheGreyReview.com' an opinion platform in 2020. I was scouring the newspapers and the net for writers and contributing a few opinion pieces while also spending some time studying economics. This experience led to my passion for understanding public opinion and political narratives, which has led to trips to meet local voters, party workers from different political parties, opinion writers, and politicians. Some of my experiences and my understanding are currently being captured in my writings.

The process of creating art inspired my interest in handicrafts. I began exploring various craft traditions and how different regional cultures were being preserved by travelling and interacting with artisans, travel guides, curators, folklore researchers, and creative professionals largely in Rural Odisha, Karnataka, Mumbai, and Rajasthan. At present I am attempting to promote diverse art forms and craft traditions through an upcoming project.

“Sanket’s art is all about ‘colours’ and ‘forms’- from abstraction to semi-abstraction, he moves around the ‘impressional’ method in his very own way. His art is very much an evolutionary process. ‘Realism’ to him is also his own imagination. To be precise, he goes deep into his world of imagination and creates. Monotony is a big ‘no’ to Sanket.”
Shomi Banerjee, visual artist

“I am impressed by Maharshi Sanket’s work not only for the outcomes of his paintings, but also for the rigor and sensitivity of his artistic process. As a young artist, he demonstrates a sustained engagement with lived experience and with theatrical figures, allowing him to observe, internalize, and translate human presence with depth. The resulting expressions and emotions are rendered with remarkable authenticity and honesty. I wish him continued success in his future artistic development.”

Zhanhong Liao, multidisciplinary artist and curator

Zhanhong Liao viewing artworks on display during the inauguration of ‘Anubhav’

“Sanket uses his creativity to regulate his emotions and elevate his mood. Through this process he learns critical thinking and finds that a problem can have more than one solution; a question can have more than one answer. His lines are bold and his brush strokes are spontaneous; his expression is unique. His colors are sometimes strong and vibrant; sometimes muted, with distorted images depending on his mood. He is a highly imaginative and impulsive painter. Sanket is in a process of evolving and discovering himself. I am sure that creativity and innovation will help him develop psychological and emotional resilience.”

Shan Re, contemporary artist

“Expressive strokes in strong vibrant colours, Sanket’s work is simple-yet bold. His creative ideas take amazing forms on the canvas. He recreates known and unknown architectural forms in his own way. Having an immensely creative, observant, and sensitive mind, Sanket not only understands the society around him but is also concerned about the under privileged milieu. Sanket’s art reflects the compassionate and sensitive elements of his nature and his process of evolution.”

MG Doddamani, visual artist and curator

“This exhibition reveals an artist shaped by lived experiences. Beginning with an intuitive engagement with colour during his childhood, the journey as an artist evolves through mentorship, exhibitions, and sustained enquiry into form, society, and public life.

His artworks reflect a growing sensitivity to social realities-cycling through towns and cities, engaging with civic issues, and initiating dialogue through art-led activism. Art here becomes both a language and a catalyst, dissolving barriers and inviting participation. Parallel interests in public discourse, politics, and craft traditions further enrich the practice, positioning the artist as a connector-between disciplines, communities, and contemporary social narratives.”

Ashis Pahi, curator

‘ଅନୁଭବ’- ମହର୍ଷି ସଙ୍କେତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କଳା ପ୍ରଦର୍ଶନୀ: ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଅଭିଜ୍ଞତା, କଳା ଏବଂ ଆତ୍ମ-ଆବିଷ୍କାରର ଏକ ଯାତ୍ରାର ଶୁଭାରମ୍ଭ

ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୨୦୧୧ (ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନ୍ୟୁଜ୍): କଳାନିର୍ବାଣ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ କଳା କେନ୍ଦ୍ର, ଭୁବନେଶ୍ୱର, କଳାକାର ମହର୍ଷି ସଙ୍କେତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ, ଅନୁଭବ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବ, ଆଶିଷ ପାହିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଯୋଜିତ, ୨୩ ଜାନୁଆରୀ ୨୦୨୬ ସନ୍ଧ୍ୟା ୫:୦୦ ଟାରେ ଖୋଲିବ ଏବଂ ୫ ଫେବୃଆରୀ ୨୦୨୬ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେବ। ଏକ ପାରମ୍ପରିକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀର ଫର୍ମାଟ ଅନୁସରଣ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଅନୁଭବ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏବଂ ବିକଶିତ ଯାତ୍ରା ଭାବରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ, ଯାହା ଜୀବନ୍ତ ଅଭିଜ୍ଞତା, ଗତି, ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦ୍ୱାରା ଆକୃତିପ୍ରାପ୍ତ। ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ସଂକେତ ଏହି ଭ୍ରମଣ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ତାଙ୍କ ନିଜ ସହରରେ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି, ଅନୁଭବକୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସୂଚି ଏବଂ ମାନବ ଅଭିଜ୍ଞତା ଉଭୟରେ ସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି। ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହେଉଥିବା ୨୩ଟି କଳାକୃତି ବର୍ଷ ବର୍ଷର ଭ୍ରମଣ, ଆତ୍ମନିରୀକ୍ଷଣ ଏବଂ ସାମାଜିକ ସମ୍ପର୍କରୁ ଉଦ୍ଧା ହୋଇଛି -

ଯାହାକୁ କଳାକାର “ରାସ୍ତାରେ” ଶିକ୍ଷା ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି। “ଅନେକ ଭାବରେ, ମୋର ଶିକ୍ଷା ରାସ୍ତାରେ ରହିଛି। ମୁଁ ମୋ ଚାରିପାଖରେ ଜୀବନକୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରି, ଲୋକଙ୍କ ସହିତ ଭାବବିନିମୟ କରି ଏବଂ ମୋର ନିଜସ୍ୱ କୌତୁହଳକୁ ଅନୁସରଣ କରି ଶିଖିଛି। ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଭିଜ୍ଞତା ଅନ୍ୟ ଏକ ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ନେଇଯାଏ। କଳା ମୁଁମରେ ପ୍ରତିଫଳନ କରିବା ମୋତେ ମୋର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ପୁନଃଆକାର ଦେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ। ଅଭିଜ୍ଞତା ହିଁ ମୋତେ ବିକଶିତ ହେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ,” ସଙ୍କେତ କୁହନ୍ତି। ସେ ଆହୁରି ମୁଁ କହିଛନ୍ତି, “ଅନୁଭବ କଳା ମୁଁମରେ ମୋର ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରେ। ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟ ନିଜର କାହାଣୀ କୁହେ। ଏହା କେବଳ ଏକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ନୁହେଁ - ଏହା ଏକ ଯାତ୍ରା, ଏବଂ ଏହା ଯାତ୍ରା କରିବ। ମୁଁ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ବାଞ୍ଛିଲି କାରଣ ଏହିଠାରେ ମୋର ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା।” ଅନୁଭବ ପଛରେ ଥିବା

ଧାରଣାଗୁଡ଼ିକ ୨୦୨୫ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ତୀବ୍ର ଭ୍ରମଣ ଏବଂ ଆତ୍ମ-ପ୍ରତିବିମ୍ବନର ସମୟ ମୁଁରେ ରୂପ ନେଇଥିଲା। ଦିଲ୍ଲୀ, ଅମୃତସର, ଯୋଧପୁର ଏବଂ

ବେଙ୍ଗାଲୁରୁ ଭଳି ସହର ଦେଇ ଗତି କରି ଏବଂ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ମନ୍ଦିରରେ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ବିତାଇ, ସଙ୍କେତ ଚିନ୍ତାଧାରା ଏବଂ ଭାବନାକୁ ସ୍ୱତଃସ୍ପୂର୍ତ୍ତ ରେଖା ଏବଂ ରୂପରେ ଅନୁବାଦ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ, ପ୍ରାୟତଃ ଷ୍ଟେଟସ୍କୁଲ୍, ନୋଟସ୍କୁଲ୍ ଏବଂ ହୋଟେଲ

ଷ୍ଟେସନାରୀରେ ଆଙ୍କିଥାଏ। ଏହି ବିକଶିତ ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଜୀବନର ଅନିର୍ଣ୍ଣିତତାକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରନ୍ତି। ସଙ୍କେତ ସମୟ, ଦୃଶ୍ୟ, ସ୍ଥିରତା ଏବଂ ନୈତିକ ଜୀବନଯାପନ ଉପରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେବା ସହିତ, ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପସନ୍ଦ ଏବଂ ବ୍ୟାପକ ସାମାଜିକ ଗଠନ ଉଭୟକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସ୍ଥାନ ହୋଇଯାଏ। ଗାନ୍ଧୀବାଦୀ ଦର୍ଶନ, ଶିଖ ଧର୍ମ ଏବଂ ହିନ୍ଦୁ ଚିନ୍ତାଧାରାରୁ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ, ଅନୁଭବ ଆତ୍ମ-ସଂଘାର, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ବିଶୁଦ୍ଧତା ଏବଂ ନବାକରଣର ଧାରଣା ଅନୁସନ୍ଧାନ କରନ୍ତି। “ଜୀବନର କୌଣସି ସ୍ଥିର ଭାଗ ନାହିଁ, ଏବଂ କଳା ସେହି ସତ୍ୟକୁ ସବୁଠାରୁ ସଜୋତ ଭାବରେ କଏଦ କରେ। ଆମର ଅଧିକାଂଶ ଦୃଶ୍ୟ ଶକ୍ତି, ଭୟ, କ୍ରୋଧ କିମ୍ବା ଖୁସିକୁ ଧରି ରଖିବାରୁ ଆସିଥାଏ। ଆମ ନିଜସ୍ୱ ଉପାୟରେ ସମାଜକୁ ଅବଦାନ ଦେବା ଜୀବନକୁ ଅର୍ଥ ଦେଇପାରେ, ଏବଂ ଆମକୁ ନୈତିକ ଭାବରେ ବଂଚିବାକୁ ମନେ ପକାଇଥାଏ, ବୋଲି ସଙ୍କେତ କହିଛନ୍ତି।

‘ଅନୁଭବ’ - ମହର୍ଷି ସଙ୍କେତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କଳା ପ୍ରଦର୍ଶନୀ: ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଅଭିଜ୍ଞତା, କଳା ଏବଂ ଆତ୍ମ-ଆବିଷ୍କାରର ଏକ ଯାତ୍ରାର ଶୁଭାରମ୍ଭ

ଜାନୁଆରୀ ୨୩ ରୁ ଫେବୃଆରୀ ୦୫ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଳାନିର୍ବାଣ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ କଳା କେନ୍ଦ୍ରରେ

ଭୁବନେଶ୍ୱର, (ଏମ୍.ଏନ୍.ଏସ୍): କଳାନିର୍ବାଣ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ କଳା କେନ୍ଦ୍ର, ଭୁବନେଶ୍ୱର, କଳାକାର ମହର୍ଷି ସଙ୍କେତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ, ଅନୁଭବ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବ, ଆଶିଷ ପାହିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଯୋଜିତ, ୨୩ ଜାନୁଆରୀ ୨୦୨୬ ସନ୍ଧ୍ୟା ୫:୦୦ ଟାରେ ଖୋଲିବ ଏବଂ ୫ ଫେବୃଆରୀ ୨୦୨୬ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେବ। ଏକ ପାରମ୍ପରିକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀର ଫର୍ମାଟ ଅନୁସରଣ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଅନୁଭବ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏବଂ ବିକଶିତ ଯାତ୍ରା ଭାବରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ, ଯାହା ଜୀବନ୍ତ ଅଭିଜ୍ଞତା, ଗତି, ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦ୍ୱାରା ଆକୃତିପ୍ରାପ୍ତ। ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ସଂକେତ ଏହି ଭ୍ରମଣ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ତାଙ୍କ ନିଜ ସହରରେ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି, ଅନୁଭବକୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସୂଚି ଏବଂ ମାନବ ଅଭିଜ୍ଞତା ଉଭୟରେ ସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି। ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହେଉଥିବା ୨୩ଟି କଳାକୃତି ବର୍ଷ ବର୍ଷର ଭ୍ରମଣ, ଆତ୍ମନିରୀକ୍ଷଣ ଏବଂ ସାମାଜିକ ସମ୍ପର୍କରୁ ଉଦ୍ଧା ହୋଇଛି - ଯାହାକୁ କଳାକାର ‘ରାସ୍ତାରେ’ ଶିକ୍ଷା ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି। ‘ଅନେକ ଭାବରେ, ମୋର ଶିକ୍ଷା ରାସ୍ତାରେ ରହିଛି। ମୁଁ ମୋ ଚାରିପାଖରେ ଜୀବନକୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରି, ଲୋକଙ୍କ ସହିତ ଭାବବିନିମୟ କରି ଏବଂ ମୋର ନିଜସ୍ୱ କୌତୁହଳକୁ ଅନୁସରଣ କରି ଶିଖିଛି। ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଭିଜ୍ଞତା ଅନ୍ୟ ଏକ ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ନେଇଯାଏ। କଳା ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିଫଳନ କରିବା ମୋତେ ମୋର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ପୁନଃଆକାର ଦେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ। ଅଭିଜ୍ଞତା ହିଁ ମୋତେ ବିକଶିତ

ହେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ, ସଙ୍କେତ କୁହନ୍ତି। ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି, “ଅନୁଭବ କଳା ମାଧ୍ୟମରେ ମୋର ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରେ। ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟ ନିଜର କାହାଣୀ କୁହେ। ଏହା କେବଳ ଏକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ନୁହେଁ - ଏହା ଏକ ଯାତ୍ରା, ଏବଂ ଏହା ଯାତ୍ରା କରିବ। ମୁଁ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ବାଞ୍ଛିଲି କାରଣ ଏହିଠାରେ ମୋର ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା।” ସଙ୍କେତ କୁହନ୍ତି। ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି, “ଅନୁଭବ କଳା ମାଧ୍ୟମରେ ମୋର ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରେ। ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟ ନିଜର କାହାଣୀ କୁହେ। ଏହା କେବଳ ଏକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ନୁହେଁ - ଏହା ଏକ ଯାତ୍ରା, ଏବଂ ଏହା ଯାତ୍ରା କରିବ। ମୁଁ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ବାଞ୍ଛିଲି କାରଣ ଏହିଠାରେ ମୋର ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା।” ସଙ୍କେତ କୁହନ୍ତି।

ନୈତିକ ଜୀବନଯାପନ ଉପରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେବା ସହିତ, ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପସନ୍ଦ ଏବଂ ବ୍ୟାପକ ସାମାଜିକ ଗଠନ ଉଭୟକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସ୍ଥାନ ହୋଇଯାଏ। ଗାନ୍ଧୀବାଦୀ ଦର୍ଶନ, ଶିଖ ଧର୍ମ ଏବଂ ହିନ୍ଦୁ ଚିନ୍ତାଧାରାରୁ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ, ଅନୁଭବ ଆତ୍ମ-ସଂଘାର, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ବିଶୁଦ୍ଧତା ଏବଂ ନବାକରଣର ଧାରଣା ଅନୁସନ୍ଧାନ କରନ୍ତି। “ଜୀବନର କୌଣସି ସ୍ଥିର ଭାଗ ନାହିଁ, ଏବଂ କଳା ସେହି ସତ୍ୟକୁ ସବୁଠାରୁ ସଜୋତ ଭାବରେ କଏଦ କରେ। ଆମର ଅଧିକାଂଶ ଦୃଶ୍ୟ ଶକ୍ତି, ଭୟ, କ୍ରୋଧ କିମ୍ବା ଖୁସିକୁ ଧରି ରଖିବାରୁ ଆସିଥାଏ। ଆମ ନିଜସ୍ୱ ଉପାୟରେ ସମାଜକୁ ଅବଦାନ ଦେବା ଜୀବନକୁ ଅର୍ଥ ଦେଇପାରେ, ଏବଂ ଆମକୁ ନୈତିକ ଭାବରେ ବଂଚିବାକୁ ମନେ ପକାଇଥାଏ, ବୋଲି ସଙ୍କେତ କହିଛନ୍ତି।

‘ଅନୁଭବ’ - ମହର୍ଷି ସଙ୍କେତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ କଳା ପ୍ରଦର୍ଶନୀ

ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୨୪ ଜାନୁଆରୀ ୨୦୨୨: କଳାନିର୍ବାଣ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ କଳା କେନ୍ଦ୍ର, ଭୁବନେଶ୍ୱର, କଳାକାର ମହର୍ଷି ସଙ୍କେତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ, ଅନୁଭବ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବ, ଆଶିଷ ପାହିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଯୋଜିତ, ୨୩ ଜାନୁଆରୀ ୨୦୨୨ ସନ୍ଧ୍ୟା ୫:୦୦ ଟାରେ ଖୋଲିବ ଏବଂ ୫ ଫେବୃଆରୀ ୨୦୨୨ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେବ। ଏକ ପାରମ୍ପରିକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀର ଫର୍ମାଟ ଅନୁସରଣ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଅନୁଭବ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏବଂ ବିକଶିତ ଯାତ୍ରା ଭାବରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ, ଯାହା ଜୀବନ୍ତ ଅଭିଜ୍ଞତା, ଗତି, ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦ୍ୱାରା ଆକୃତିପ୍ରାପ୍ତ। ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହେଉଥିବା ୨୩ଟି କଳାକୃତି ବର୍ଷ ବର୍ଷର ଭ୍ରମଣ, ଆତ୍ମନିରୀକ୍ଷଣ ଏବଂ ସାମାଜିକ ସମ୍ପର୍କରୁ ଉଦ୍ଧା ହୋଇଛି। କଳା ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିଫଳନ କରିବା ମୋତେ ମୋର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ପୁନଃଆକାର ଦେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ। ଅଭିଜ୍ଞତା ହିଁ ମୋତେ ବିକଶିତ ହେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ, ସଙ୍କେତ କୁହନ୍ତି। ଆମ ନିଜସ୍ୱ ଉପାୟରେ ସମାଜକୁ ଅବଦାନ ଦେବା ଜୀବନକୁ ଅର୍ଥ ଦେଇପାରେ, ଏବଂ ଆମକୁ ନୈତିକ ଭାବରେ ବଂଚିବାକୁ ମନେ ପକାଇଥାଏ, ବୋଲି ସଙ୍କେତ କହିଛନ୍ତି। ଗାନ୍ଧୀବାଦୀ ଦର୍ଶନ, ଶିଖ ଧର୍ମ ଏବଂ ହିନ୍ଦୁ ଚିନ୍ତାଧାରାରୁ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ, ଅନୁଭବ ଆତ୍ମ-ସଂସ୍କାର, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ବିଶୁଦ୍ଧତା ଏବଂ ନବାକରଣର ଧାରଣା ଅନୁସନ୍ଧାନ କରନ୍ତି।

‘ଅନୁଭବ’ - ମହର୍ଷି ସଙ୍କେତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ କଳା ପ୍ରଦର୍ଶନୀ

ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୨୪ ଜାନୁଆରୀ ୨୦୨୨: କଳାନିର୍ବାଣ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ କଳା କେନ୍ଦ୍ର, ଭୁବନେଶ୍ୱର, କଳାକାର ମହର୍ଷି ସଙ୍କେତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ, ଅନୁଭବ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବ, ଆଶିଷ ପାହିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଯୋଜିତ, ୨୩ ଜାନୁଆରୀ ୨୦୨୨ ସନ୍ଧ୍ୟା ୫:୦୦ ଟାରେ ଖୋଲିବ ଏବଂ ୫ ଫେବୃଆରୀ ୨୦୨୨ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେବ। ଏକ ପାରମ୍ପରିକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀର ଫର୍ମାଟ ଅନୁସରଣ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଅନୁଭବ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏବଂ ବିକଶିତ ଯାତ୍ରା ଭାବରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ, ଯାହା ଜୀବନ୍ତ ଅଭିଜ୍ଞତା, ଗତି, ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦ୍ୱାରା ଆକୃତିପ୍ରାପ୍ତ। ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହେଉଥିବା ୨୩ଟି କଳାକୃତି ବର୍ଷ ବର୍ଷର ଭ୍ରମଣ, ଆତ୍ମନିରୀକ୍ଷଣ ଏବଂ ସାମାଜିକ ସମ୍ପର୍କରୁ ଉଦ୍ଧା ହୋଇଛି। କଳା ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିଫଳନ କରିବା ମୋତେ ମୋର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ପୁନଃଆକାର ଦେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ। ଅଭିଜ୍ଞତା ହିଁ ମୋତେ ବିକଶିତ ହେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ, ସଙ୍କେତ କୁହନ୍ତି। ଆମ ନିଜସ୍ୱ ଉପାୟରେ ସମାଜକୁ ଅବଦାନ ଦେବା ଜୀବନକୁ ଅର୍ଥ ଦେଇପାରେ, ଏବଂ ଆମକୁ ନୈତିକ ଭାବରେ ବଂଚିବାକୁ ମନେ ପକାଇଥାଏ, ବୋଲି ସଙ୍କେତ କହିଛନ୍ତି। ଗାନ୍ଧୀବାଦୀ ଦର୍ଶନ, ଶିଖ ଧର୍ମ ଏବଂ ହିନ୍ଦୁ ଚିନ୍ତାଧାରାରୁ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ, ଅନୁଭବ ଆତ୍ମ-ସଂସ୍କାର, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ବିଶୁଦ୍ଧତା ଏବଂ ନବାକରଣର ଧାରଣା ଅନୁସନ୍ଧାନ କରନ୍ତି।

‘ବିଶ୍ୱ ଗଣତନ୍ତ୍ର ମେଳା - ୨୦୨୨’

‘ଅନୁଭବ’ - ମହର୍ଷି ସଙ୍କେତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ କଳା ପ୍ରଦର୍ଶନୀ

ଭୁବନେଶ୍ୱର : କଳାନିର୍ବାଣ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ କଳା କେନ୍ଦ୍ର, ଭୁବନେଶ୍ୱର, କଳାକାର ମହର୍ଷି ସଙ୍କେତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ, ଅନୁଭବ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବ, ଆଶିଷ ପାହିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଯୋଜିତ, ୨୩ ଜାନୁଆରୀ ୨୦୨୨ ସନ୍ଧ୍ୟା ୫:୦୦ ଟାରେ ଖୋଲିବ ଏବଂ ୫ ଫେବୃଆରୀ ୨୦୨୨ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେବ। ଏକ ପାରମ୍ପରିକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀର ଫର୍ମାଟ ଅନୁସରଣ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଅନୁଭବ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏବଂ ବିକଶିତ ଯାତ୍ରା ଭାବରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ, ଯାହା ଜୀବନ୍ତ ଅଭିଜ୍ଞତା, ଗତି, ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦ୍ୱାରା ଆକୃତିପ୍ରାପ୍ତ। ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହେଉଥିବା ୨୩ଟି କଳାକୃତି ବର୍ଷ ବର୍ଷର ଭ୍ରମଣ, ଆତ୍ମନିରୀକ୍ଷଣ ଏବଂ ସାମାଜିକ ସମ୍ପର୍କରୁ ଉଦ୍ଧା ହୋଇଛି। କଳା ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିଫଳନ କରିବା ମୋତେ ମୋର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ପୁନଃଆକାର ଦେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ। ଅଭିଜ୍ଞତା ହିଁ ମୋତେ ବିକଶିତ ହେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ, ସଙ୍କେତ କୁହନ୍ତି। ଆମ ନିଜସ୍ୱ ଉପାୟରେ ସମାଜକୁ ଅବଦାନ ଦେବା ଜୀବନକୁ ଅର୍ଥ ଦେଇପାରେ, ଏବଂ ଆମକୁ ନୈତିକ ଭାବରେ ବଂଚିବାକୁ ମନେ ପକାଇଥାଏ, ବୋଲି ସଙ୍କେତ କହିଛନ୍ତି। ଗାନ୍ଧୀବାଦୀ ଦର୍ଶନ, ଶିଖ ଧର୍ମ ଏବଂ ହିନ୍ଦୁ ଚିନ୍ତାଧାରାରୁ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ, ଅନୁଭବ ଆତ୍ମ-ସଂସ୍କାର, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ବିଶୁଦ୍ଧତା ଏବଂ ନବାକରଣର ଧାରଣା ଅନୁସନ୍ଧାନ କରନ୍ତି।

'May the Ganges of Dhamma within keep
flowing, flowing, flowing, to wash away all the
stains of craving, aversion and ignorance.'

source-vridhamma.org